

Afdeling	: F&C - Financiën	Raadsvoorstel: DJ-1825996
Naam opsteller voorstel	: Annie Hanssen-Beelen A.Hanssen-Beelen@weert.nl / 0495-575524	Zaaknummer: 1821077
Portefeuillehouder	: drs. W.P.J. (Wendy) van Eijk	

Onderwerp

Gemeentefonds septembercirculaire 2022.

Voorstel

1. Kennis te nemen van de Gemeentefonds septembercirculaire 2022.
2. De mutaties op basis van de septembercirculaire 2022 te verwerken in begrotingswijzigingen.
3. Het behoedzaamheidsbedrag ad € 380.000, dat bij de septembercirculaire 2021 geraamd is om tegenvallers op te vangen, te laten vervallen voor het jaar 2022.

Inleiding

Gemeenten ontvangen op drie tijdstippen in het jaar de informatie over de gemeentefondsuitkeringen: in mei op basis van de Voorjaarsnota, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota. In 2022 is hiernaast de maartbrief ontvangen waarin een indicatie was opgenomen van de financiële consequenties van het regeerakkoord op het Gemeentefonds.

In dit voorstel informeren wij u over de inhoud en financiële effecten van de septembercirculaire 2022. Bij argument 2 worden de onderwerpen uit de septembercirculaire opgesplitst in:

- Mutaties die budgettair verlopen. Dit houdt dat deze mutaties gevolgen hebben voor het begrotingsaldo.
- Mutaties die neutraal verlopen. Dit betekent dat de gemeentelijke organisatie hier iets voor moet doen (tegenover de inkomsten staan uitgaven). Hiervoor krijgt de betreffende budgethouder dan budget, waardoor er géén gevolgen zijn voor het begrotingsaldo.

Relatie tot de strategische visie

Het Gemeentefonds (GF) betreft algemene middelen, die in principe -behoudens (wettelijke) verplichtingen- vrij ingezet kunnen worden. Het GF kan daardoor raakvlakken hebben met alle vijf de waarden uit de strategische visie.

Beoogd effect

Het effect is dat:

- met de algemene middelen uit het GF meer beoogde doelen en maatschappelijke effecten verwezenlijkt kunnen worden.
- de via het GF beschikbaar gestelde middelen zo effectief mogelijk worden ingezet.

Beoogd(e) doel(en)

Het inzicht geven in en het verwerken van de mutaties van de septembercirculaire 2022 zoals voorgesteld, leiden tot het zo effectief mogelijk inzetten van de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen. De gemeente streeft naar het voeren van een gezonde

financiële huishouding om haar taken en ambities waar te kunnen maken. Belangrijk hierbij is dat:

- (politieke) keuzes financieel onderbouwd zijn. In dit voorstel is verwerkt wat de financiële impact is van mutaties in het Gemeentefonds (GF). In de financiële bijlage is aangegeven bij welke mutaties de raad voorgesteld wordt deze neutraal te verwerken. Omdat het GF algemene middelen betreft, kunnen (politieke) keuzes gemaakt worden ten aanzien van de inzet van deze middelen;
- De begroting structureel in evenwicht is. Door een weloverwogen keuze te maken bij de verwerking van de GF circulaires, kan er gestuurd worden op het (meerjarig) begrotingssaldo.

Argumenten

1. Kennis te nemen van de Gemeentefonds septembercirculaire 2022.

De belangrijkste onderwerpen uit de septembercirculaire 2022 zijn:

- De accessen voor de jaren 2022 tot en met 2025 zijn bijgewerkt voor het loonprijsdeel. De uitkeringsbasis is eveneens aangepast.
- De onderschrijding van het BTW-compensatiefonds (BCF) plafond voor 2022.
- In de aanloop naar de nieuwe financieringssysteem vanaf 2026 stelt het kabinet eenmalig € 1 miljard extra beschikbaar in 2026.
- De belangrijkste taakmutaties zijn:
 - extra middelen voor de energietoeslag;
 - inburgering van asielzoekers: als gevolg van een hogere instroom van inburgeraars wordt het budget voor de inburgering voor de jaren 2022, 2023 en 2024 opgehoogd;
 - structurele uitname uit het GF met ingang van 2023 ten behoeve van de uitvoeringskosten van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) van de Jeugdwet en de Wmo (SVB PGB Trekkingsrechten).
- Via decentralisatie- en integratie-uitkeringen komen (extra) middelen beschikbaar voor:
 - de invoeringskosten Omgevingswet (2022);
 - de Wet kwaliteitsborging bouw (2022 t/m 2026);
 - Maatschappelijke begeleiding (2022);
 - participatie: extra bijdrage voor het opvangen van de exploitatietekorten van de Sociale Werkbedrijven als gevolg van de coronapandemie (2022);
 - voorschoolse voorziening peuters (coronacompensatie);
 - leerlingenvervoer Oekraïne (2022).
- Herijking verdeling Gemeentefonds. Met ingang van 1 januari 2023 is sprake van de invoering van een nieuwe verdeling van de algemene uitkering Dit model is geen eindstation en vraagt continu onderhoud en onderzoek. In deze septembercirculaire is de onderzoeksagenda opgenomen (pagina 37).

2. De mutaties op basis van de septembercirculaire 2022 verwerken in begrotingswijzigingen;

De ontwikkelingen uit de GF septembercirculaire 2022, die leiden tot financiële mutaties en dus tot een begrotingswijziging, zijn hieronder weergegeven. Deze mutaties zijn opgesplitst in:

- Mutaties die gevolgen hebben voor het begrotingssaldo (budgettair).
- Mutaties die neutraal verwerkt worden (geen gevolgen hebben voor het begrotingssaldo).

2.1 Mutaties die gevolgen hebben voor het begrotingssaldo.

De mutaties met gevolgen voor het begrotingssaldo zijn (met verwijzing naar de pagina's

van de septembercirculaire voor meer informatie):

- Diverse ontwikkelingen binnen het accres. Zo wordt het volumedeel van het accres voor 2022–2025 vastgezet op de stand meicirculaire 2022 en is nu alleen het loonprijsdeel gecorrigeerd. Het accres vanaf 2026 wordt vastgezet op een plus van € 1 miljard bovenop de stand Miljoenennota 2022. In de meerjarenraming 2023-2026 was binnen het GF een stelpost looncompensatie voor alle jaren opgenomen. Deze komt te vervallen omdat de looncompensatie al in de accessen verwerkt is.
- De uitkeringsfactor 2021 is met enkele punten neerwaarts bijgesteld als gevolg van de actualisatie van enkele maatstaven van dat jaar.
- Het plafond BTW-compensatiefonds (BCF) is voor het jaar 2022 gestegen.
- Eenmalig € 1 miljard extra in 2026. Het Rijk werkt met gemeenten en provincies door aan een nieuwe financieringsystematiek vanaf 2026. In aanloop daarnaartoe stelt het kabinet voor gemeenten in 2026 eenmalig € 1 miljard extra beschikbaar (€ 76 miljoen wordt toegevoegd aan het BCF en € 924 miljoen komt beschikbaar via de algemene uitkering van het GF).
- Vervallen decentralisatie-uitkering Landelijke Vreemdelingen Voorziening (LVV). Deze uitkering vindt voortaan plaats via een specifieke uitkering (zie pagina 15).
- Uitname in 2022 ten behoeve van de centrale voorzieningen van de Basisregistratie Personen (BRP) (pagina 16).
- Bijdrage centrale financiering GDI vanaf 2023 (pagina 16).
- Eenmalige uitname in 2023 ten behoeve van de Regeling vergoeding Individuele plaatsing en steun (IPS) voor de gemeentelijke doelgroep (pagina 16).
- Asiel (inburgering) 2022 (pagina 16). Er wordt in december een voorstel aan uw raad voorgelegd om het Beleids- en actieplan integratie en participatie van statushouders voor de periode 2023 t/m 2025 vast te stellen. Voor 2022 zijn nog voldoende middelen beschikbaar.
- Structurele uitname met ingang van 2023 ten behoeve van de uitvoeringskosten van de SVB van de Jeugdwet en de Wmo (pagina 17).
- Voorschoolse voorziening peuters (coronacompensatie) (pagina 26).
- Leerlingenvervoer Oekraïne (pagina 27). Het bedrag heeft betrekking op 2022 en tot nu toe zijn er geen of nauwelijks kosten in dat kader gemaakt. Eventuele kosten die in de resterende maanden van 2022 nog hiervoor worden gemaakt kunnen binnen het reguliere budget voor leerlingenvervoer opgevangen worden.
- Maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden (pagina 28).
- Coronacompensatie inkomstenderving 2021. Op dit moment wordt gewerkt aan het vaststellen van de inkomstenderving per gemeente over 2021. Verwerking zal plaatsvinden in de decembercirculaire 2022. Onze gemeente heeft recent een voorlopige indicatie van een kleine € 1,3 miljoen ontvangen van het ministerie van BZK inzake coronacompensatie inkomstenderving 2021. Omdat er mogelijk nog een correctie komt voor de toeristenbelasting (negatieve correctie), wordt voorgesteld bij deze septembercirculaire reeds een bedrag in te boeken van € 1 miljoen. De mutaties van de decembercirculaire 2022 kunnen immers niet verwerkt worden in de begroting 2022.

Al deze mutaties hebben per saldo een positief effect op het begrotingssaldo voor 2022 van € 2.077.780 (zie de financiële bijlage voor de effecten op 2023 en verdere jaren). Dit is exclusief het effect van argument 3.

2.2 Mutaties die neutraal verwerkt worden (géén gevolgen hebben voor het begrotingssaldo)

De hogere uitkeringen waar ook hogere lasten tegenover staan en dus neutraal verlopen, zijn:

- Energietoeslag. Deze bedraagt voor het jaar 2022 in totaal € 1.300 voor mensen die leven van 120% van het sociaal minimum. Ook in 2023 zal nogmaals € 1.300

aan deze doelgroep uitgekeerd worden. Om de betreffende huishoudens nog beter te ondersteunen, wordt gemeenten de mogelijkheid geboden om € 500 hiervan al in 2022 uit te keren. Hierover volgt spoedig nadere informatie (zie pagina 15).

- Asiel (inburgering) 2023 en 2024. Als gevolg van een hogere instroom van inburgeraars is afgesproken het budget voor de inburgering voor de jaren 2022, 2023 en 2024 op te hogen (pagina 16).
- Participatie: SW bedrijven (coronacompensatie). Eerder is voor 2020 en 2021 een bijdrage verstrekt voor het opvangen van de exploitatietekorten van de Sociale Werkbedrijven als gevolg van de coronapandemie. Het kabinet stelt voor ditzelfde doel aanvullende middelen beschikbaar voor de periode van 1-1-'22 tot 1-4-'22.
- Invoeringskosten Omgevingswet (pagina 25).
- Wet kwaliteitsborging bouwen (WKB) (pagina 25).

Het neutraal te verwerken bedrag voor 2022 bedraagt € 2.416.968 exclusief effect argument 3 (zie de financiële bijlage voor de effecten op 2023 en verdere jaren)).

3. *Het behoedzaamheidsbedrag ad € 380.000, dat bij de septembercirculaire 2021 geraamd is om tegenvallers op te vangen, te laten vervallen voor het jaar 2022.*

Het behoedzaamheidsbedrag 2022 ad € 380.000, dat bij de septembercirculaire 2021 geraamd is om toekomstige tegenvallers binnen het Gemeentefonds op te vangen, kan vervallen. Er kunnen voor het jaar 2022 geen tegenvallers meer voorkomen, omdat deze niet meer verwerkt kunnen worden in GF circulaires van dit jaar. In de decembercirculaire worden de accessen niet geactualiseerd en worden alleen onderwerpen opgenomen die vóór het einde van het jaar geregeld dienen te zijn. Deze werken door in het rekening-resultaat 2022. Het laten vervallen van het behoedzaamheidsbedrag heeft een positief effect op het begrotingssaldo.

De behoedzaamheidsbedragen voor de jaren 2023 t/m 2026, die bij de meicirculaire 2022 zijn geraamd, worden nu niet afgeraamd, ook al is het nominaal deel van het accres (samen trap op, trap af) bevroren voor de jaren 2023 t/m 2025. Gezien de stijgende prijzen op vele fronten, blijft het raadzaam een behoedzaamheidsbedrag 'achter de hand te houden'.

Kanttekeningen en risico's

Sociaal domein

Overeengekomen is dat gemeenten zowel de extra rijksbijdragen voor de jeugdzorg als de geplande bezuinigingen voor 100% in de begroting 2023 mogen opnemen. In de begroting 2022 mochten de gemeenten nog 75% opnemen. Tevens zijn afspraken gemaakt over een aanvullende besparing van structureel € 511 miljoen, waarbij de Rijksoverheid de verantwoordelijkheid heeft om deze besparing in te vullen met (wettelijke) maatregelen. Bij de behandeling van de begroting 2023-2026 in uw college is ervoor gekozen de raming voor jeugdzorg op 75% te handhaven, omdat er teveel onduidelijkheden zijn over de besparende maatregelen.

Financiële gevolgen

In onderstaande tabel zijn de totalen van de mutaties en de gevolgen voor het begrotingssaldo te zien. In de bijlage is dit nader uitgewerkt.

Bedragen in € *1.000	2022	2023	2024	2025	2026
Stand na meircirc.'22/ begroting 2023	101.593	105.351	111.795	118.478	113.242
Stand na september- circulaire 2022	106.088	105.888	111.714	117.354	114.100
Verschil	4.495	537	-/- 81	-/- 1.124	858

Neutraal te verwerken GF	2.417	154	127	29	29
Aframen behoedzaamheidsbedrag	-/- 380				
Effect op begrotingssaldo	2.458	383	-/- 208	-/- 1.153	829
Begrotingssaldo TR2/B2023-2026	5.029	372	457	5.049	848
Begrotingssaldo nieuw	7.487	755	249	3.896	1.677

Participatie

Niet van toepassing.

Communicatie

Niet van toepassing.

Planning en uitvoering

De gevolgen van de septembercirculaire 2022 worden verwerkt middels een begrotingswijziging voor de begroting 2022 en de 1^e begrotingswijziging voor de begroting 2023/meerjarenraming 2024-2026.

Evaluatie

Niet van toepassing.

Bijlage(n)

Openbare bijlagen:

- Gemeentefonds septembercirculaire 2022.
- Bijlage 'totaaloverzicht gevolgen GF septembercirculaire 2022'.

Bijbehorend ontwerp raadsbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Burgemeester en wethouders van Weert,

De secretaris,	De burgemeester,
 A.M.A. Vrijenhoek	 mr. R.J.H. Vlecken

Nummer raadsvoorstel: DJ-1825996

Advies raadscommissie

-

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Weert,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 11 oktober 2022

besluit:

1. Kennis te nemen van de Gemeentefonds septembercirculaire 2022;
2. De mutaties op basis van de septembercirculaire 2022 te verwerken in begrotingswijzigingen;
3. Het behoedzaamheidsbedrag ad € 380.000, dat bij de septembercirculaire 2021 geraamd is om tegenvallers op te vangen, te laten vervallen voor het jaar 2022.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 10 november 2022.

De griffier,	De voorzitter,
mr. M.H.R.M. Wolfs-Corten	mr. R.J.H. Vlecken